

การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

THE DECISION TO MAKE A HOUSEHOLD ACCOUNT
OF WORKING-AGE PEOPLE IN BANGKOK

ณัฐวุฒิ ยูวกาฬกุล

สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

NATTAWUT UWAKARNLAKUL

E-mail : 6214155013@ru.ac.th

Faculty of Business Administration Program in Accounting, Ramkhamhaeng University

Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร (2) เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ปัจจัยด้านประชากร (3) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชนที่มีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบใช้สถิติการทดสอบแบบ t-test ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD เพื่อหาอิทธิพลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน การศึกษาต่างกัน ทำให้การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนต่างกันและปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน มีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

คำสำคัญ : การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือน ; ประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ABSTRACT

The purpose of this research was to (1) To study the decision to make household accounts of working-age people in Bangkok. (2) To compare the decision to make household accounts of working-age people in Bangkok, classified by demographic factors. (3) To study the motivation factor and factors promoting and supporting of government or private sectors affecting the decision to make household accounts of working-age people in Bangkok. The sample group used in this research are working-age people in Bangkok 400 peoples and by using questionnaires as a tool for data collection. By the statistics used in the descriptive analysis are frequency, percentage, mean, and standard deviation. Hypothesis test were for comparison, using t-test statistics to test hypotheses with one-way ANOVA. If differences are found, they will be compared in pairs by using LSD method. and to find influence use data analysis with multiple regression statistics.

Test results of the hypothesis found that demographic factors of working-age people in Bangkok with different sexes and education making different household accounting decisions. and motivation factors and factors promoting and supporting of government or private sectors affects the decision to make household accounts of working-age people in Bangkok.

Keywords : The decision to make a household account ; working-age people in Bangkok

บทนำ

จากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี วัสดุสิ่งของต่างๆ ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายมากขึ้น แต่ในความเจริญต่างๆ เหล่านี้ก็อาจนำพาเราไปสู่ความฟุ่มเฟือย มีการใช้จ่ายอย่างประมาท ขาดความระมัดระวัง อาจทำให้เกิดปัญหาหนี้สิน และปัญหาต่างๆ ตามมาอีกมากมาย อย่างไรก็ตามเรายังมีทางออก ซึ่งการจะดำรงชีวิตให้อยู่รอดภายใต้สังคมในปัจจุบันแนวทางหนึ่งที่ประชาชนควรยึดถือคือ การพึ่งตนเองรู้จักความพอประมาณ และไม่ประมาทตามแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ที่ให้ความสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตัวเอง รู้จักความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ คำนึงถึงหลักเหตุผล และการประมาณตนเอง ซึ่งเครื่องมือประเภทหนึ่งในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการประยุกต์ทางการบัญชี (นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร, 2550) คือ การทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งเป็นการจดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเงินไขปัจจัยในการดำรงชีวิตของตนเอง และภายในครอบครัว ชุมชน รวมถึงประเทศ การทำบัญชีครัวเรือนเป็นการจดบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวันของครัวเรือน ซึ่งสามารถนำข้อมูลมาวางแผนการใช้จ่ายเงินในอนาคตได้อย่างเหมาะสม ทำให้เกิดการออม การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด คุ่มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย (ธรรณชนก นิลมณี และคณะ, 2558)

การทำบัญชีครัวเรือน มีความสำคัญเบื้องต้นดังนี้ คือ ทำให้ตนเองและครอบครัวทราบรายรับ รายจ่าย หนี้สิน และเงินคงเหลือในแต่ละวัน และนำข้อมูลการใช้จ่ายเงินภายในครอบครัวมาจัดเรียงลำดับความสำคัญของรายจ่าย และวางแผนการใช้จ่ายเงิน โดยพิจารณาแต่ละรายการในแต่ละวันมีรายจ่ายใดที่มีความสำคัญมาก และรายจ่ายใดไม่จำเป็นให้ตัดออก เพื่อให้การใช้จ่ายเงินภายในครอบครัวมีพอใช้และเหลือเก็บเพื่อการออมทรัพย์ สำหรับใช้จ่ายสิ่งที่จำเป็นในอนาคต (ภัทรา เรื่องสิทธิประโยชน์, 2552) ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นผู้เขียนได้เห็นความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือนว่ามีความสำคัญต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติอย่างมาก แต่ในปัจจุบันบางคนอาจมีการทำบัญชีครัวเรือนกันอยู่แล้ว หรือบางคนไม่เคยทำบัญชีครัวเรือนเลย ผู้เขียนเลยต้องการรู้ว่ามีอะไรบ้างที่เป็นปัจจัยในการคิดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชน เพื่อที่จะส่งเสริมให้ผู้คนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนกันมากขึ้น โดยผู้เขียนจะเน้นประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนวัยทำงาน ซึ่งผู้เขียนคิดว่าประชาชนวัยทำงาน เป็นวัยที่กำลังก่อร่างสร้างตัว เป็นวัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ เป็นกลไกขับเคลื่อนผลผลิตของเศรษฐกิจ และยังเป็นที่พักของคนในครอบครัว ผู้ที่อยู่ในกลุ่มวัยทำงานจึงควรดำเนินชีวิตอย่างระมัดระวัง มีการวางแผนอนาคตสำหรับตนเองและครอบครัว โดยเฉพาะการวางแผนเรื่องการสร้างความมั่นคงทางการเงิน มีการใช้เงินอย่างประหยัด อดออม มีการใช้เงินโดยไม่ประมาท เพื่อที่จะทำให้ไม่มีหนี้สินหรือให้มัน้อยที่สุด และถ้าทุกคนในสังคมมีฐานะทางการเงินที่ดี ไม่มีหนี้สิน ใช้ชีวิตอยู่อย่างพอเพียงก็จะทำให้ทุกคนในสังคมมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุข และจะทำให้ตัวเอง สังคม และประเทศชาติมีความมั่นคงมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในเรื่อง การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษานี้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนให้กับประชาชน และเป็นแนวทางให้กับภาครัฐหรือเอกชนในการกระตุ้นและจูงใจให้ประชาชนทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งข้อมูลที่ได้ก็จะมีประโยชน์ต่อผู้เขียน และผู้ที่สนใจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ปัจจัยด้านประชากร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชนที่มีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตของประชากร

ขอบเขตการศึกษาการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งใจศึกษากลุ่มประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง

ทางผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่แน่นอน จึงใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) โดยที่ผู้วิจัยได้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ 0.5 จึงทำให้มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และจากการเปิดตารางพบว่าจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะต้องทำการศึกษานั้นอยู่ที่ 400 ตัวอย่าง

3. ขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประเด็นสำคัญต่างในด้านของปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน ที่มีต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

4. ขอบเขตด้านเนื้อหาและประเด็นในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากร แบ่งเป็นเพศ การศึกษา ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

5. ขอบเขตระยะเวลาการดำเนินการศึกษาวิจัย เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง มิถุนายน พ.ศ.2564

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปส่งเสริมให้ประชาชนวัยทำงาน มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนกันมากขึ้น ทำให้ตนเองและครอบครัวทราบรายรับ รายจ่าย หนี้สิน และเงินคงเหลือในแต่ละวัน แต่ละเดือน และแต่ละปี สามารถนำข้อมูลที่บ้านทึกลงวางแผนชีวิต กิจกรรมต่างๆ ในชีวิต และจะทำให้เป็นคนมีเหตุมีผล เป็นคนรู้จักพอประมาณทำให้ไม่ใช้จ่ายเงินอย่างประมาท ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และต่อประเทศชาติ

2. ทำให้ทราบถึงการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ทำให้สามารถหาวิธีการในการส่งเสริมให้ประชาชนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งวิธีการส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือนก็จะไปสอดคล้อง และส่งเสริมเกี่ยวกับทฤษฎีแรงจูงใจ ซึ่งในการศึกษาก็จะไปต่อยอดเกี่ยวกับการที่จะทำให้ทราบถึงวิธีการทำให้เกิดแรงจูงใจในเรื่องการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน

ทบทวนวรรณกรรม

การตัดสินใจ

Reeder (1971 อ้างอิงใน อภิชา เปียทอง, 2562) ได้รวบรวมทฤษฎีทางสังคมวิทยาเพื่อมาอธิบายพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ ซึ่งเขาเห็นว่าโดยทั่วไปแล้วรูปแบบ (Model) ทางด้านจิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวกับการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมของมนุษย์นั้น นักสังคมวิทยามักจะมองในแง่ของสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

(Social Economic Status) ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายนอกจะมีผลต่อการตัดสินใจจึงได้อธิบายเหตุผลในการกระทำสิ่งใดของมนุษย์ว่าเกิดจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1) เป้าหมายหรือจุดประสงค์ (Goals) ความมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลนั้น ผู้กระทำจะต้องมีการกำหนดเป้าประสงค์หรือจุดประสงค์ไว้ล่วงหน้า และผู้กระทำพยายามที่จะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์หรือจุดประสงค์นั้นๆ

2) ความเชื่อ (Belief Orientation) เกิดจากความคิดและความรู้ในเรื่องนั้นที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการเลือกการกระทำทางสังคม ในการกระทำทางสังคมใดๆ ย่อมอาศัยความเชื่ออยู่เสมอ

3) ค่านิยม (Value Standard) คือ สิ่งที่ถูกยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง ถือเป็นความเชื่ออย่างหนึ่งแต่มีลักษณะถาวร โดยเชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่างเป็นสิ่งที่ดีหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือปฏิบัติ ค่านิยมต่างๆ ที่คนเรียนรู้จากการเติบโตในสังคม ค่านิยมของมนุษย์จะแสดงออกทางทัศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์ในเกือบทุกรูปแบบ ดังนั้น ค่านิยมจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมในการชักนำให้ผู้กระทำ (Action) กระทำไปตามค่านิยมของเขา ค่านิยมจะแตกต่างจากความเชื่อตรงที่ว่าค่านิยมเป็นสิ่งที่มั่นคงและเปลี่ยนแปลงได้ยากกว่าความเชื่อ

4) นิสัยและธรรมเนียม (Habits and Customs) คือ แบบอย่างพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้แล้วสืบต่อกันมาด้วยประเพณีและถ้ามีการละเมิดก็จะถูกบังคับด้วยการศึกษาที่สังคมไม่เห็นชอบด้วย

5) การคาดหวัง (Expectation) คือ ท่าทีของบุคคลอื่นที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัว โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ

6) ข้อผูกพัน (Commitments) คือ สิ่งที่ผู้กระทำเชื่อว่าเขาผูกพันที่ต้องการกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้นๆ ข้อผูกพันจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เพราะผู้กระทำตั้งใจจะกระทำสิ่งนั้นๆ เนื่องจากเขารู้สึกว่าเขามีข้อผูกพันที่จะต้องกระทำ

7) การบังคับ (Force) คือ ตัวที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้กระทำตัดสินใจได้เร็วขึ้น เพราะในขณะที่ผู้กระทำตั้งใจที่จะกระทำสิ่งต่างๆ นั้นเขาอาจจะไม่แน่ใจว่า กระทำพฤติกรรมนั้นดีหรือไม่ แต่เมื่อมีการบังคับก็จะทำให้การตัดสินใจกระทำนั้นได้เร็วขึ้น

8) โอกาส (Opportunity) เป็นความคิดของผู้กระทำที่เชื่อว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจะช่วยให้มีโอกาสเลือกกระทำ เช่น การที่บุคคลคิดว่าตัวเขามีโอกาสนั้นในทางที่เป็นจริงอาจจะไม่มีก็ได้

9) ความสามารถ (Ability) การที่ผู้กระทำรู้ถึงความสามารถของตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดผลสำเร็จในเรื่องนั้นๆ ได้ การตระหนักถึงความสามารถที่จะนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เพราะเขารู้ว่า ถ้าตัดสินใจกระทำแล้วเขามีความสามารถที่จะกระทำได้แน่นอน

10) การสนับสนุน (Support) คือ สิ่งที่ผู้กระทำรู้ว่าจะได้รับหรือคิดว่าจะได้รับจากบุคคลอื่นๆ ซึ่งการสนับสนุนนั้นอาจจะอยู่ในรูปของปัจจัยสี่ หรือปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ จากการคิดหรือคาดหมายว่าจะได้รับการสนับสนุนดังกล่าวก็จะให้เขาตัดสินใจกระทำพฤติกรรมนั้นๆ

แรงจูงใจ

Sallis and Sallis (1990 อ้างอิงใน นลพรรณ บุญฤทธิ์, 2558) กล่าวว่า แรงจูงใจนั้นเป็นสิ่งเชื่อมโยงกับความพึงพอใจที่ได้จากการตอบสนองความต้องการ และแรงขับภายในก่อให้เกิดเป็นความรู้สึกที่ดี ในด้านของการทำงานนั้นหากบุคคลไม่มีความเข้าใจในสิ่งที่เป็นแรงจูงใจแล้ว ก็จะทำให้บุคคลต้องประกอบกับงานหรืออาชีพที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง แรงจูงใจนั้น คือแรงขับที่จะทำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือพฤติกรรมนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ อาจจะเป็นความปรารถนาในด้านการมีทรัพย์สินเงินทองที่มากขึ้น บ้านหรือรถยนต์ที่ดีขึ้น ใหญ่ขึ้น อำนาจสถานะหรือการประสบความสำเร็จหรือเป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เช่น สามารถสร้างผลงานได้สูงกว่าเป้าหมาย คนทั่วๆ ไปมักกล่าวว่าจะมีแรงจูงใจมีความกระตือรือร้นและพลังอย่างเต็มเปี่ยม เมื่อสามารถมีอิสระในการกำหนดเป้าหมาย นั้นหมายถึงบุคคลจะมีแรงจูงใจเมื่อต้องการจะทำงานที่ดีมากกว่าเมื่ออยู่ในสถานะที่ถูกบังคับขู่เข็ญหรือมีสิ่งล่อใจ

การส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน

เซอร์รี่ ณ นคร (2557 อ้างอิงใน แสงเดือน อยู่เกิด, 2562) ได้กล่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการทำบัญชีครัวเรือนไว้ว่า ความสำเร็จในการจัดทำบัญชีครัวเรือนจำเป็นจะต้องมีนโยบายการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยองค์กรของรัฐ รัฐบาลจำเป็นต้องมีกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อช่วยเสริมสร้างควมมีวินัยการใช้จ่ายภายในครอบครัว ชุมชน การจัดทำบัญชีครัวเรือนจะทำให้ได้ผลลัพธ์ ได้แก่ ครอบครัวมีความรักความผูกพัน และความซื่อสัตย์ต่อกัน ซึ่งจะส่งผลให้ภาคสังคมมีความน่าอยู่ มีความรักความสามัคคีความปรองดองขึ้นภายในสังคมอย่างยั่งยืนและเป็นการต่อยอดการจัดทำบัญชีต้นทุนเพื่อประกอบอาชีพ ผู้จัดทำบัญชีครัวเรือนสามารถวิเคราะห์การลงทุนในอาชีพที่คิดว่ามีความเสี่ยงหรือใช้ประเมินวางแผนกับอาชีพที่ทำอยู่ที่จะไม่ได้รับคืนเงินลงทุนหรือกำไรที่เหมาะสมเพื่อวิเคราะห์ว่าสมควรลงทุนหรือควรที่จะหลีกเลี่ยงการลงทุนนั้น ทำให้เกิดความตระหนักถึงการใช้เงินอย่างเหมาะสม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แสงเดือน อยู่เกิด (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของกลุ่มศิลปหัตถกรรมในเขตจังหวัดภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างผู้จัดทำบัญชีครัวเรือนมีการทำบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ทำให้ทราบรายละเอียดจำนวนเงินของรายรับและรายจ่ายของครัวเรือน ทราบถึงแหล่งที่มาของรายได้และรายจ่าย การทำบัญชีครัวเรือนทำให้ครัวเรือนมีเงินเหลือเพื่อการเก็บออมไว้ใช้ในอนาคต การทำบัญชีครัวเรือนทำให้สามารถวางแผนการเพิ่มหรือลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้ การทำบัญชีครัวเรือนช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและรักษาเครดิตทำให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย บัญชีครัวเรือนช่วยในการบริหารจัดการหนี้สินที่จัดหามาแบ่งสันปันส่วนใช้จ่ายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมและให้คุ้มค่ากับภาระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น การทำบัญชีครัวเรือนทำให้ท่านสามารถวางแผนชำระหนี้ได้ตรงตามเวลาที่กำหนด การทำบัญชีครัวเรือนสามารถวิเคราะห์ต้นทุนผลิตสินค้าและกำไรโดยนำมาจากรายละเอียด

การจัดทำบัญชีและนำไปใช้วางแผนจัดสรรทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับครัวเรือน การทำบัญชีครัวเรือนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการควบคุมค่าใช้จ่ายและต้นทุนการผลิตของครัวเรือน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า 1. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนคือ ปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนมีอิทธิพลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในภาพรวมทั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 2. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนคือ ปัจจัยด้านทัศนคติและปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนมีอิทธิพลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านรับรู้ถึงรายรับรายจ่ายที่แท้จริงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 3. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนคือ ปัจจัยด้านทัศนคติและปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนมีอิทธิพลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านการเก็บออมเงินที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 4. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนคือ ปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนที่มีอิทธิพลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านความสามารถในการชำระหนี้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 5. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนคือ ปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนที่มีอิทธิพลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านการควบคุมค่าใช้จ่ายต้นทุนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

พิมพ์รัก พุ่มเจริญ (2559) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของเกษตรกร และแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่เหมาะสม จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย คือ การมีวัตถุประสงค์ในการบันทึกบัญชีที่ชัดเจน และนำผลจากการจัดทำดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ต่อไป ในกลุ่มเกษตรกรที่มีการบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละวันอย่างสม่ำเสมอ พบว่าเกษตรกรจะต้องมีแรงจูงใจหรือวัตถุประสงค์ที่แน่ชัด เห็นถึงประโยชน์ของการจัดทำที่เป็นรูปธรรมและนำมาต่อยอดได้จึงจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการบันทึกบัญชี สำหรับเกษตรกรกลุ่มที่ไม่มีการจัดทำบัญชี พบว่า สาเหตุหลักคือ เชื่อกันว่าสามารถบริหารเงินของตนได้ เนื่องจากรายรับและรายจ่ายเป็นรายการที่เกิดขึ้นเป็นกิจวัตร รวมถึงการที่เกษตรกรไม่สามารถนำผลการบันทึกมาใช้ประโยชน์ต่อไป ถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรไม่มีการจัดทำบัญชีหรือล้มเลิกการจัดทำได้เช่นกัน นอกจากนี้พบว่าแม้เกษตรกรจะมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ฐูวธีการจดบันทึก บอกได้ถึงประโยชน์ของการจัดทำ แต่ปัจจัยดังกล่าวไม่ส่งผลให้เกษตรกรจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเช่นเดียวกับวุฒิกการศึกษาที่ไม่ส่งผลต่อการจัดทำบัญชี สำหรับการวิเคราะห์วุฒิกการศึกษาของเกษตรกรร่วมกับคำตอบที่ได้รับจากการวิจัย พบว่า ปัจจัยดังกล่าวไม่ส่งผลให้เกษตรกรจัดทำบัญชี โดยพบว่า ในกลุ่มเกษตรกรที่จัดทำและนำผลลัพธ์มาสรุปผลแล้วนำไปวางแผนการทำเกษตรกรรมต่อนั้นมีตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปจนถึงปริญญาตรี ดังนั้นหากต้องการให้มีการจัดทำบัญชีอย่างสม่ำเสมอเพิ่มมากขึ้น หน่วยงานต่างๆ ควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการจัดทำบัญชีอย่างครบวงจร เริ่มตั้งแต่วิธีการจัดทำ การตั้งเป้าหมายที่สามารถจับต้องได้ และเห็นผลในระยะสั้น การติดตามและช่วยเหลือกรณีที่เกษตรกรมีข้อซักถาม และส่งเสริมให้เกิดการบันทึกบัญชีในทุกครัวเรือนส่งผลให้เกิดอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมซึ่งก็คือ เพื่อนเกษตรกรด้วยกัน เพื่อให้เกษตรกรในชุมชนเกิดส่งผ่านความรู้ไปยังยืนต่อไป

ผกามาศ มูลวันดี (2559) ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีครัวเรือนที่มีต่อคุณภาพชีวิตในครอบครัวของเกษตรกรบ้านหนองตาไ้ ตำบลลุมพุก อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

เกษตรกรบ้านหนองตาไ้ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลกระทบของพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73 ซึ่งเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าเกษตรกรบ้านหนองตาไ้ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลกระทบของพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านการมองเห็นประโยชน์หรือความสำคัญในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดทำบัญชีครัวเรือนจะทำให้ครอบครัวได้ทราบถึงรายได้ ค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งสามารถวางแผนการใช้จ่ายได้อย่างรอบคอบ สามารถลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ทำให้เกิดการประหยัดและอดออม และหากมีการใช้จ่ายเท่าที่มีหรือเท่าที่จำเป็น ก็จะไม่ก่อให้เกิดหนี้สิน จึงสามารถแก้ไขปัญหานี้สินได้อย่างยั่งยืน เป็นผลให้ครอบครัวเกิดภูมิคุ้มกันที่ดีในการรับการเปลี่ยนแปลงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และพบว่าเกษตรกรบ้านหนองตาไ้ ที่มีเพศต่างกันมีปัจจัยที่มีผลกระทบของพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดทำบัญชีครัวเรือนถือว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขต้องอาศัยความรู้ และความเข้าใจเป็นอย่างดี จึงมีผลอาจทำให้เกษตรกรที่เป็นเพศชายมองว่าไม่น่าสนใจ และไม่อยากจดบันทึก ส่วนเกษตรกรที่เป็นเพศหญิงอาจมองว่าเป็นเรื่องที่ดี น่าสนใจ เพราะทำให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายของครอบครัว ทำให้ครอบครัวทราบถึงฐานะการเงิน และสามารถนำมาซึ่งการลดรายจ่ายบางรายการที่ไม่มีความจำเป็นและพบว่า เกษตรกรบ้านหนองตาไ้ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีปัจจัยที่มีผลกระทบของพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีไม่แตกต่างกัน

อรทัย ดุษฎีดำเกิง (2557) ทำการศึกษาทัศนคติในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในเขตอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า จากการศึกษาสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือนเกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือน พบว่า ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือน และพบว่า ทัศนคติของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนพบว่า มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด โดยให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ ความยากในการทำบัญชีครัวเรือนทำให้ไม่อยากทำบัญชีครัวเรือน รองลงมา การทำบัญชีครัวเรือนทำให้สามารถปฏิบัติตัวตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้ การทำบัญชีครัวเรือนทำให้มีชีวิตและความเป็นอยู่ดีขึ้น การทำบัญชีครัวเรือนทำให้สามารถวางแผนการเพิ่มรายได้หรือลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้ เกษตรกรมีความจำเป็นต้องทำบัญชีครัวเรือน การทำบัญชีครัวเรือนทำให้มีการใช้จ่ายอย่างรอบคอบและไม่ฟุ่มเฟือย การทำบัญชีครัวเรือนทำให้ทราบรายละเอียดรายจ่ายของครอบครัวในแต่ละเดือน การทำบัญชีครัวเรือนทำให้มีเงินออมมากขึ้น และการได้รับการอบรมจาก ธ.ก.ส. ทำให้เข้าใจการทำบัญชีครัวเรือนและนำไปปฏิบัติได้และให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ การได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. อย่างสม่ำเสมอจะทำให้ท่านคิดอยากจะทำบัญชีครัวเรือนมากขึ้น รองลงมา การทำบัญชีครัวเรือนทำให้สามารถวางแผนชำระหนี้ ธ.ก.ส. ตรงตามเวลาที่กำหนด และการได้รับความช่วยเหลือจาก ธ.ก.ส. ทำให้การทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้น

ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน พบว่า มีระดับปัญหามาก โดยให้ความสำคัญในองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับปัญหามากที่สุดคือ ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำบัญชีครัวเรือนและมีภารกิจที่ต้อง

รับผิดชอบมากทำให้ไม่สามารถจดบันทึกบัญชีครัวเรือนได้ และขาดแหล่งข้อมูลจากภาครัฐและเอกชนในการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Design) และเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง (Cross Sectional Studies) ใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ทางผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนของประชากรที่เป็นประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่แน่นอน จึงใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางของ Yamane (1973) โดยที่กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ที่ 0.5 จึงทำให้มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% โดยผลจากการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างพบว่า ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะต้องทำการศึกษามีจำนวน 400 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยมีรายละเอียดประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยประชากร ประกอบด้วย เพศ การศึกษา มีจำนวนข้อคำถามในแบบสอบถามทั้งหมด 2 ข้อ

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนข้อคำถาม 7 ข้อ กำหนดให้ 4 = มีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก, 3 = มีการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง, 2 = มีการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย, 1 = มีการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนข้อคำถาม 8 ข้อ กำหนดให้ 4 = มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก, 3 = มีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง, 2 = มีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย, 1 = มีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชนของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ กำหนดให้ 4 = มีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก, 3 = มีการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง, 2 = มีการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย, 1 = มีการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด มีจำนวนข้อคำถาม 1 ข้อ

1.6 ช่วงเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยการประเมินการตัดสินใจ กำหนดให้ 3.26-4.00 = มีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก, 2.51-3.25 = มีการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง, 1.76-2.50 = มีการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย, 1.00-1.75 = มีการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ช่วงเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยการประเมินแรงจูงใจ กำหนดให้ $3.26-4.00 =$ มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก , $2.51-3.25 =$ มีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง, $1.76-2.50 =$ มีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย, $1.00-1.75 =$ มีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน และการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.2 ใช้ค่าร้อยละและความถี่ ในการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากร ประกอบด้วย เพศและการศึกษา

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 ประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มี เพศ ต่างกัน น่าจะทำให้การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test

2.2 ประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มี การศึกษา ต่างกัน น่าจะทำให้การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD

2.3 ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน น่าจะมีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีระดับการตัดสินใจในการทำบัญชีครัวเรือน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยด้านประชากร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยประชากรของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน ทำให้การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนต่างกัน

2.2 ปัจจัยประชากรของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการศึกษาต่างกัน ทำให้การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนต่างกัน

3. ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน ที่มีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน มีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงานนั้น จะพิจารณาถึงประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือนก่อนที่จะมีการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับ แสงเดือน อยู่เกิด (2562) ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของกลุ่มศิลปินที่ตกกรรม ในเขตจังหวัดภาคกลาง พบว่า กลุ่มศิลปินที่ตกกรรมในเขตจังหวัดภาคกลาง มีความคิดเห็นต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.589 โดยในรายละเอียดพบว่า สามารถแยกรายรับ และรายจ่ายของครัวเรือนได้ การทำบัญชีครัวเรือนทำให้ครัวเรือนมีเงินเหลือเพื่อการเก็บออมไว้ใช้ในอนาคต บัญชีครัวเรือนช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและรักษาเครดิตทำให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย สามารถวิเคราะห์ต้นทุนผลิตสินค้าและกำไร และนำไปใช้วางแผนจัดสรรทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับครัวเรือน และสอดคล้องกับ ผกามาศ มุลวันดี (2559) ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลกระทบของพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีครัวเรือนที่มีต่อคุณภาพชีวิตในครอบครัวของเกษตรกรบ้านหนองตาไ้ ตำบลลุมพุก อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า เกษตรกรบ้านหนองตาไ้ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลกระทบของพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73 ซึ่งเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า เกษตรกรบ้านหนองตาไ้ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลกระทบของพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านการมองเห็นประโยชน์หรือความสำคัญในการจัดทำบัญชีครัวเรือน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71

2. ผลการวิจัย การเปรียบเทียบการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยประชากร

2.1 ประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน ทำให้การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่ประชาชนมีเพศที่แตกต่างกันนั้น ทำให้การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกัน เนื่องจากเพศชายกับเพศหญิงมีทัศนคติ ความคิด และค่านิยมที่

แตกต่างกัน ก็จะทำให้มีการตัดสินใจที่แตกต่างกันไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ผกามาศ มูลวันดี (2559) ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลกระทบของพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีครัวเรือนที่มีต่อคุณภาพชีวิตในครอบครัวของเกษตรกรบ้านหนองตาไก่ ตำบลลุ่มปึก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า เกษตรกรบ้านหนองตาไก่ ที่มีเพศต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลกระทบของพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดทำบัญชีครัวเรือน ถือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเลขต้องอาศัยความรู้ และความเข้าใจเป็นอย่างดี จึงมีผลอาจทำให้เกษตรกรที่เป็นเพศชายมองว่าไม่น่าสนใจ และไม่ยากจดบันทึก ส่วนเกษตรกรที่เป็นเพศหญิงอาจมองว่าเป็นเรื่องที่ดี น่าสนใจ เพราะทำให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายของครอบครัว ทำให้ครอบครัวทราบถึงฐานะทางการเงินของครอบครัวตนเอง และสามารถนำมาซึ่งการลดรายจ่ายบางรายการที่ไม่มีความจำเป็น แต่ไม่สอดคล้องกับ ปาลิตา เชษฐ์ขุนทด, ปรียาณัฐ เอื้อยศิริเมธี (2560) ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนที่มีเพศต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

2.2 ประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการศึกษา ต่างกัน ทำให้การตัดสินใจจัดทำบัญชีครัวเรือนต่างกัน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การศึกษาที่แตกต่างกันนั้นมีผลทำให้การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกัน เนื่องจากการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้มีประสบการณ์ การเรียนรู้ที่แตกต่างกันจึงทำให้มีการตัดสินใจแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งจะสอดคล้องกับ ปาลิตา เชษฐ์ขุนทด, ปรียาณัฐ เอื้อยศิริเมธี (2560) ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่ไม่สอดคล้องกับ พิมพรัถ พุ่มเจริญ (2559) ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของเกษตรกร และแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่เหมาะสม พบว่า สำหรับการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยการศึกษาของเกษตรกรร่วมกับคำตอบที่ได้รับจากการวิจัยพบว่า ปัจจัยดังกล่าวไม่ส่งผลให้เกษตรกรจัดทำบัญชี โดยพบว่า ในกลุ่มเกษตรกรที่จัดทำและนำผลลัพธ์มาสรุปผลแล้วนำไปวางแผนการทำเกษตรกรรมต่อ นั้น มีตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปจนถึงปริญญาตรี

3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจ และปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน ที่มีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1 ปัจจัยด้านแรงจูงใจ มีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า แรงจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับ ฉัตยาพร เสมอใจ (2550) อ่างอิงใน ณิชชา สุวรรณวงศ์, 2560) ได้กล่าวว่า เมื่อเกิดความจำเป็นหรือความต้องการไม่ว่าในด้านร่างกาย

หรือจิตใจขึ้น บุคคลจะหาทางที่จะตอบสนอง ความจำเป็นหรือความต้องการนั้น และกล่าวว่า แรงจูงใจ (Motivate) เมื่อบุคคลเกิดปัญหาทางกายหรือในจิตใจขึ้นและหากปัญหานั้นไม่รุนแรงเขาอาจปล่อยวาง ไม่คิด ไม่ใส่ใจหรือไม่ทำการตัดสินใจใด แต่หากปัญหานั้นขยายตัวหรือเกิดความรุนแรงยิ่งขึ้นเขาก็จะเกิดแรงจูงใจในการพยายามที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น และสอดคล้องกับ พิมพ์รัก พุ่มเจริญ (2559) ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของเกษตรกร และแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่เหมาะสม พบว่า ในกลุ่มเกษตรกรที่มีการบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละวันอย่างสม่ำเสมอ นั้น พบว่า เกษตรกรจะต้องมีแรงจูงใจหรือวัตถุประสงค์ที่แน่ชัด เห็นถึงประโยชน์ของการจัดทำที่เป็นรูปธรรมและนำมาต่อยอดได้ จึงจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการบันทึกบัญชี

3.2 ปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน มีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน มีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับ แสงเดือน อยู่เกิด (2562) ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของกลุ่มศิลปินหัตถกรรม ในเขตจังหวัดภาคกลาง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนคือ ปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุน มีอิทธิพลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน ในภาพรวม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่ชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้เกิดความสำคัญกับการทำบัญชีครัวเรือนทำให้คนในชุมชนเกิดความเข้าใจและรับรู้ประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือน และสอดคล้องกับ อรทัย ดุษฎีดำเกิง (2557) ทำการศึกษา ทศนคติในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในเขตอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การช่วยเหลือแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. ที่ไม่มีความต่อเนื่องทำให้เกษตรกรบางส่วนที่อยากจะทำบัญชีครัวเรือนเกิดการละเลย และไม่ให้ความสนใจอันเป็นสาเหตุให้เกษตรกรบางส่วนล้มเลิกความคิดที่จะบันทึกบัญชีครัวเรือน

ข้อเสนอแนะ

จากผลวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการวิจัย เพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่ต้องการส่งเสริมและสนับสนุนการทำบัญชีครัวเรือน ดังนี้

ปัจจัยด้านประชากร

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เพศ การศึกษา ต่างกัน ทำให้การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานครต่างกัน ดังนั้น หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน หรือผู้ที่ต้องการส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือน จึงควรให้ความสำคัญในเรื่องเพศ มีการแบ่ง Segment เพื่อให้สามารถเข้าถึงทั้งเพศหญิงและเพศชาย โดยมุ่งเน้นกับกลุ่มเพศชาย เนื่องจากเพศชายจะไม่ค่อยสนใจหรือรับรู้ข่าวสารทางด้านการทำบัญชีครัวเรือน และการให้ความสำคัญกับกลุ่มคนที่มีการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะระหว่างกลุ่มคนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี กับกลุ่มคนที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ดังนั้น หน่วยงานของรัฐหรือ

เอกชน หรือผู้ที่ต้องการส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือนจึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือนที่แตกต่างกันระหว่างคนที่มีการศึกษาแต่ละระดับ เพื่อให้ประชาชนที่มีการศึกษาที่แตกต่างกันนั้นมีการทำบัญชีครัวเรือน

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับแรงจูงใจของประชาชน เพื่อที่จะกระตุ้นให้เกิดความต้องการทำบัญชีครัวเรือน และควรแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างการทำบัญชีครัวเรือนกับการไม่ทำบัญชีครัวเรือน โดยทำให้เห็นว่ามีประโยชน์อย่างไร เพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความต้องการที่สามารถนำไปสู่การตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือน

ปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน

ปัจจัยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชน มีผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอย่างมาก ดังนั้น หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน หรือผู้ที่ต้องการส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือนควรให้ความสำคัญ ในการส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือน มีการให้ข้อมูลข่าวสาร มีการฝึกอบรม มีการช่วยเหลือส่งเสริมเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือนแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติม ที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นเพียงประชาชนวัยทำงานที่ทำงานในกรุงเทพมหานครเท่านั้น ซึ่งหากต้องการข้อมูลที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น จึงควรเลือกกลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งต่อไปที่แตกต่างจากเดิม หรือเปลี่ยนขนาดของกลุ่มประชากร จากเดิมที่เป็นเพียงกรุงเทพมหานคร อาจจะเป็นประชากรในระดับภาค เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่มีความแตกต่างกัน
3. การเลือกใช้เทคนิคในการวิจัย อาจจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยวิธีการอื่นเพิ่มขึ้นด้วย เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นหรือการเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่าง จากเดิมเป็นการสุ่มแบบสะดวก อาจจะเป็นการสุ่มแบบเจาะจง เพื่อให้ได้ผลที่มีความเฉพาะมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ณัชชา สุวรรณวงศ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดนครราชสีมา (ระบบโควต้า). งานบริหารงานทั่วไป สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ธรรณชนก นิลมณี, ศรีสมร ผ่องพุฒิ, จุฑามาศ แซ่หว่าง, อรพินท์ อิ่มจงใจรักษ์. (2558). การศึกษาพฤติกรรมและสภาพปัญหาการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดปัญหาหนี้สินของเกษตรกร จังหวัดปราจีนบุรี. รายงานการวิจัยสนับสนุนงบประมาณจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร. (2550). บัญชีครัวเรือน : เครื่องมือสู่เศรษฐกิจพอเพียง. วารสารศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 15(3), 25-29.
- นลพรรณ บุญฤทธิ. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณสุขวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปาลิดา เชษฐสุนทร, ปรียาณัฐ เอื้อศิริเมธี. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา. วารสารการวิจัย บริหารธุรกิจ, วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ผกามาศ มุลวันดี. (2559). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมในการจัดทำบัญชีครัวเรือนที่มีต่อคุณภาพชีวิตในครอบครัวของเกษตรกรบ้านหนองตาไก่ ตำบลลุมพุก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวิจัยและพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พิมพ์รัก พุ่มเจริญ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของเกษตรกร และแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่เหมาะสม. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภัทรา เรื่องสินัญญา. (2555). “บัญชีครัวเรือน” เรื่องใกล้ตัวที่ถูกลืมมองข้าม “Home Accounting”. วารสารวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 7(1), 20-28.
- แสงเดือน อยู่เกิด. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของกลุ่มศิลปหัตถกรรม ในเขตจังหวัดภาคกลาง. การค้นคว้าอิสระ บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- อภิชา เปียทอง. (2562). การตัดสินใจในการทดสอบความรู้ข้อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรทัย ดุษฎีดำเกิง. (2557). ทักษะคติในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในเขตอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.